

بندر کنگ / مرزگان

شهین صادقی

عکس‌ها: مرضیه میرزایی

باد موافق در حال وزیدن است؛ ناخدا فرمان پایین آوردن بادبان‌ها را می‌دهد. ملوانان طناب‌های بادبان‌های «جهان» را آرام آرام رها می‌کنند؛ باد زوزه‌کشان خود را در آغوش بادبان فرو می‌برد و در آن جای می‌گیرد، سکان کشتی با دست ناخدا می‌چرخد و لنج بر پهنه دریا توسط امواج دست به دست می‌شود و سینه دریا را می‌شکافد و جلو می‌رود تا حکایتی دیگر از پسران سندباد را بندر کنگ رقم بزنند. دریانوردی ریشه در تاریخ مردم کنگ دارد؛ بندری در پنج کیلومتری بندر لنگه و در ۲۴۰ کیلومتری غرب بندر عباس مرکز استان هرمزگان.

کسی نمی‌داند تاریخچه دریانوردی آن به کدام سده در هزاره‌های پیشین برمی‌گردد اما آنچه مسلم است تاریخ دریانوردی مردمان این بندر هم‌زمان ریاست و اینکه آن‌ها خود را از نوادگان و پسران «سندباد بحری» اسطوره خلیج فارس می‌دانند. همچنان که نام خانوادگی تعداد بی‌شماری از مردم کنگ «بحری» است.

موزه مردم‌شناسی بندر کنگ تاریخ زنده دریانوردی ایران زمین است پسران سندباد در خلیج فارس

چون قسمت آب‌خور آن با ورقه‌های مس پوشیده شده بود، به بوم مسی شهرت یافت. این لنج تجاری دارای ۶۰ خدمه و دو ناخدا بوده که بارهای تجاری را به مقصد هندوستان، پاکستان، یمن و برخی کشورهای آفریقایی همچون زنگبار حمل می‌کرده است. «محمدعلی عبدالله محمود (دریاگذر)»، «محمدحسین ناخال»، «حاج عبدالله کرچی»، «خلفان احمد» و «خلفان شوکتی» از ناخداهای برجسته‌ای بوده‌اند که بوم مسی را در پهنه آبی دریا هدایت کرده‌اند. این لنج تجاری در حادثه‌ای در سال ۱۳۲۳ غرق می‌شود. بازمانده‌های بوم مسی معتقدند این بوم در اثر حمله زیردریایی‌ها غرق شده است.

بوم مسی، بخش مهمی از خاطرات مردم کنگ است. برای همین هم سال ۱۳۸۶ شروع به ساخت تندیس این کشتی کردند. تندیس بوم مسی به همت و پیگیری مستمر و مداوم مرحوم «ابراهیم مبارکی» از دریانوردهای قدیمی ساخته شد و سال ۹۰ هم رونمایی شد. آنجا در آیین رونمایی از بوم مسی، «گروه رزیف» برنامه‌ای اجرا کردند و همان‌جا قرار شد برای حفظ آیین‌های بندر کنگ، جایی پیش‌بینی شود.

● **رزیف؛ آیین شادمانه‌های مردم بندر**

آیین رزیف هم از آیین‌های کهن در بندر کنگ است. رزیف، مراسمی سنتی

بندر کنگ سرزمین دریانوردان باتجربه و شجاعی است که حتی خطرات جنگ جهانی اول و دوم نیز نتوانست آن‌ها را از دریا جدا کند و بر خشکی بنشاند؛ نوادگان و پسران سندباد هنوز هم در کنگ دریانوردی می‌کنند.

«علی بحری» معروف به «علی حمود» یکی از پسران سندباد، اهل بندر کنگ و مسئول موزه مردم‌شناسی است. او از سن ۱۳ سالگی به همراه پدرش، رفتن به دریا و صید و صیادی را آغاز کرده و در سن ۱۸ سالگی رهسپار سفرهای «گپ» شده؛ و سفرهای گپ، سفرهای اقیانوسی است؛ سفری از کنگ به هندوستان و آفریقا و هزار و یک جای دیگر در دل دریاهای بی‌پایان.

● **بوم مسی؛ سنگ بنای خانه خاطرات دریانوردی**

این سفیر فرهنگی جنوب و تاریخ زنده دریانوردی کشور در خصوص چگونگی برپایی موزه کنگ می‌گوید: سال ۱۳۹۰ درست همان موقع که از تندیس «بوم مسی» رونمایی شد، سنگ بنای خانه خاطرات دریانوردی هم در بندر کنگ گذاشته شد.

علی بحری توضیح می‌دهد: بوم مسی نام لنجی است که در سال ۱۲۷۳ یعنی حوالی ۱۳۰ سال پیش در ساحل بندر کنگ ساخته شد. نقل است تاجری به نام کرچی مالک آن بوده است. ظرفیت این لنج غول‌پیکر در حدود ۷۰۰ تن بوده و